Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
RES 1.0 regio Arnhem Nijmegen

Adviseur	: Carola Hoogland	**Datum B&W**	: 23 maart 2021
Programma	: Milieu / energietransitie	**Datum Raad**	: 25 mei 2021
Portefeuillehouder	: Anton Logemann	**Openbaar**	: **ja/~~nee~~**

Aan de Raad

Aanleiding
RES Regio Arnhem Nijmegen
In januari 2020 hebben de volksvertegenwoordigers van de deelnemende partijen van de RES Regio Arnhem Nijmegen de startnotitie vastgesteld. In vervolg hierop hebben in de zomer van 2020 alle colleges en DB-leden van de deelnemende partijen in de RES Regio Arnhem Nijmegen het concept-bod RES vastgesteld en ter informatie aan de raden en algemeen bestuur voorgelegd. De reacties uit de raden zijn verwerkt in een oplegnotitie. Het concept-bod RES Regio Arnhem Nijmegen is unaniem vastgesteld. Op 1 oktober 2020 is het concept-bod RES Regio Arnhem Nijmegen samen met de oplegnotitie aangeboden aan het NPRES en PBL.

De volgende stap is het opleveren van een RES 1.0 uiterlijk 1 juli 2021. In de RES 1.0 doet de regio een bod waaruit blijkt hoe de deelnemende partijen uit de RES Regio Arnhem Nijmegen gezamenlijk tot keuzes zijn gekomen over het op grote schaal opwekken van duurzame elektriciteit en de regionale verdeling van warmte. Om uiterlijk 1 juli 2021 de RES 1.0 aan te bieden aan het NPRES en PBL dienen alle volksvertegenwoordigers van de deelnemende partijen van de RES regio voor 15 juni een besluit te hebben genomen.

Deze nu voorliggende RES 1.0 verschilt met de voorloper, het concept bod RES van september 2020, op de volgende punten:

- Het concept bod was 1,68 TWh. Het nieuwe bod is 1,62 TWh.
- De RES 1.0 bevat afspraken voor de toekomst om de samenwerking van partijen te verstevigen en het huidige bod te borgen. Deze afspraken bevatten ook ruimtelijke afspraken die richting geven aan locatiekeuzes voor zon- en windprojecten.
- De verhouding zon/wind was eerder 97%-3% (in vermogen) en is in de RES 1.0 89%-11%. Dit betekent dat de RES 1.0 efficiënter is als het gaat om de netinfrastructuur.
- In het concept bod waren 6 kansrijke warmteclusters in beeld. In de RES 1.0 zijn dat er 5: de Bio Energie Centrale Cuijk zal de warmte leveren aan de eigen regio.
- Tot aan de RES 1.0 zijn inwoners via de gemeenten bij de RES betrokken. De RES 1.0 bevat een visie hoe de regio de gemeenten hierop actiever kan gaan ondersteunen.

Gevraagde beslissing

1. Kennis te nemen van de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0) Regio Arnhem Nijmegen.
2. Op basis van artikel 108 Gemeentewet (in relatie tot het Nationaal Klimaatakkoord) namens gemeente Rozendaal de RES 1.0 vast te stellen.
3. Geen inhoudelijke aandachtspunten namens de gemeente Rozendaal richting RES 2.0 aan te geven.

Wat willen we bereiken?
Met de RES 1.0 levert de regio een waardevolle bijdrage aan de doelstelling van de regio om in 2050 energieneutraal te zijn, met als ambitie 55% CO_2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. Met het bod RES 1.0 wordt tevens een doorkijk gegeven naar de verdere opgaven en ontwikkelingen op weg naar RES 2.0.

Als Rozendaal zijn we betrokken bij het regionaal beleid; zodat we ook invloed kunnen hebben op de klimaatdoelstellingen van de regio. Ondanks dat onze bijdrage aan de regionale opgave beperkt is, doen we wat we kunnen (zogezegd: we leunen niet achterover). We blijven constructief meedenken over een evenredige lusten & lastenverdeling. Als gemeente zijn we bereid om daarover in gesprek te gaan wat onze bijdrage hieraan kan zijn.

Argumenten
1.1 De RES 1.0 geeft duidelijkheid welke uitgangspunten en spelregels we in de regio hanteren om tot een duurzame energieopwekking te komen.
De vastgestelde Startnotitie bevat spelregels. Op basis hiervan is het bod RES 1.0 opgesteld. Hierin staat weergegeven hoe we in de Regio Arnhem Nijmegen aan de slag zijn gegaan met het vraagstuk hoe we tot duurzame energieopwekking komen. In dat kader zijn afspraken gemaakt om te zorgen dat de focus voor toekomstige projecten binnen de huidige zoekgebieden ligt. Ook geven deze afspraken richting aan het behouden van ruimtelijke kwaliteit bij het inpassen van windturbines en zonnevelden. Ook vanuit de sporen Warmte, Bestuurlijke besluitvorming en Participatie zijn ‘afspraken voor de toekomst’ gemaakt. Daarmee wordt het RES 1.0 bod ,en de weg daar naartoe, geborgd.

2.1 De RES 1.0 dient uiterlijk 1 juli 2021 te zijn ingediend bij het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES) en het Planbureau Leefomgeving (PBL).
Om de RES 1.0 tijdig in te kunnen dienen bij het NPRES en PBL dienen de volksvertegenwoordigers (raden, staten en AB leden) uiterlijk 15 juni 2021 een besluit te nemen over de RES 1.0. Dit besluit zal aan de werkorganisatie worden teruggekoppeld inclusief de reacties op de RES 1.0. Verwerking van de reacties op de RES 1.0 wordt meegenomen in het traject naar uitwerking van de RES 2.0.

3.1 De reacties op het bod RES 1.0 kunnen worden verwerkt in een oplegnotitie.
De raad heeft de mogelijkheid om bedenkingen of aandachtspunten mee te geven. Het college ziet geen aanleiding om dit te doen. De werkorganisatie RES verzamelt alle reacties/wensen/bedenkingen op het bod RES 1.0 in een oplegnotitie. Deze zal samen met het bod RES 1.0 worden ingediend bij het NPRES en PBL. Beantwoording hiervan vindt plaats in het proces naar RES 2.0.

Kanttekeningen

1.1 Ook wanneer raden/staten/AB niet instemmen met de RES 1.0 zal deze worden ingediend bij het NPRES en PBL.

Het opstellen van de RES is een gezamenlijk regionaal proces. In de startnotitie, zoals door alle volksvertegenwoordigers is vastgesteld, zijn afspraken vastgelegd over de opgave, het proces, de op te leveren resultaten, de uitgangspunten en 'spelregels' die we hanteren. Voor het besluitvormingstraject is hierin opgenomen dat we consensus als uitgangspunt hanteren. Wanneer een overheidspartner zich niet kan scharen achter het bod RES 1.0 zal hiervan - bij het aanbieden van de RES 1.0 aan het NPRES en PBL - aantekening worden gemaakt onder opgave van redenen.

2.1 Amendementen van de raad hebben alleen betrekking op eigen gemeente.

Besluiten van de volksvertegenwoordigers (raden/staten/AB) hebben betrekking op hun eigen organisatie. Als het bod RES 1.0 wordt geamendeerd, dan geldt dit besluit dus alleen voor deze partij. Wel wordt hiervan een aantekening gemaakt bij het indienen van het bod RES 1.0.

Wat gaan we daarvoor doen?

a) Planning

Tijdens de raadsvergadering van 25 mei ligt het bod RES 1.0 ter besluitvorming aan u voor. Beoogd is om voorafgaand aan deze raadsvergadering u als raad te informeren over dit bod RES 1.0 tijdens een raadsinformatiebijeenkomst. De beoogde datum is 11 mei.

Uiterlijk 15 juni 2021 dienen alle volksvertegenwoordigers (raden/staten/AB) een besluit te hebben genomen over het bod RES 1.0. De werkorganisatie zal van dit besluit en de reacties op het bod RES 1.0 op de hoogte worden gesteld. Het bod RES 1.0 zal uiterlijk 1 juli 2021 bij het NPRES en PBL worden ingediend, tezamen met alle ontvangen reacties. Het proces van de regionale energiestrategie houdt met de vaststelling van de RES1.0 op 1 juli 2021 niet op en loopt direct door richting het ontwikkelen van de RES 2.0. Daarom is het belangrijk dat de samenwerking na 1 juli wordt voortgezet.

Voor de uitwerking richting RES 2.0 ligt het accent op het lokale gesprek. Samen willen we de volgende stappen gaan zetten op weg naar de uitwerking van het RES bod 2.0, 3.0 en verder – en dus op weg naar een energieneutrale regio. Verder zullen de ruimtelijke afspraken verder uitgewerkt worden en zal de RES geborgd moeten gaan worden in diverse plannen en programma's binnen de omgevingswet. Ook de verdeling van de realisatie van de opgave binnen de regio zal in het proces RES 2.0 verder worden uitgewerkt. Er zal hierbij naar mogelijkheden worden gezocht om de lusten en de lasten onderling te compenseren.

Groene Metropoolregio

Op 1 januari 2021 is de Groene Metropoolregio formeel van start gegaan en daarmee is de versterkte samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen in een nieuwe fase terecht gekomen. RES 1.0 en de uitwerking daarvan in RES 2.0 zal worden geborgd in de opgave Circulaire regio. Daarbij kent de RES-opgave een zogenaamde '*status* aparte'. Dat wil zeggen dat deze opgave niet vrijblijvend is voor alle betrokken overheden, maar dat iedere gemeente een inspanningsverplichting voor deze opgave heeft. Reacties op het bod RES 1.0 zullen in dit traject worden verwerkt. Tevens zal in de verdere uitwerking richting RES 2.0 de verbinding met andere regio opgaven zoals de verstedelijkingsstrategie worden voortgezet.

Borging van de RES
Vanuit de RES Regio Arnhem Nijmegen volgen we de afspraken vanuit de startnotitie. Dit betekent concreet het vaststellen van de RES 1.0 door de volksvertegenwoordigers. De RES is niet juridisch bindend voor derden. De RES zelf is een politiek-bestuurlijk document en wordt vervolgens verankerd in een structuur- of omgevingsvisie. Daarna wordt het geoperationaliseerd in verordeningen/ bestemmings- of omgevingsplannen en toegepast bij het verlenen van vergunningen. Zo wordt stapsgewijs de juridische status verankerd.

b) Evaluatie
De oplevering van de RES 1.0 maakt onderdeel uit van een langdurige regionale samenwerking en maakt onderdeel uit van diverse ijkmomenten (RES 1.0, RES 2.0) met als uiteindelijk doel 100% hernieuwbare energie in 2050.

c) Participatie en communicatie
Communicatie
Iedereen in de RES-regio Arnhem Nijmegen krijgt met de RES te maken: overheden (bestuurders, ambtenaren), inwoners, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, enz. Daarom is het belangrijk dat al deze partijen betrokken worden én blijven bij de RES. Het uitgangspunt uit de startnotitie van, voor en door de regio is doorgezet in het proces RES 1.0, waarbij stakeholders op regionaal niveau zijn betrokken door middel van werkateliers en stakeholder intermezzo's. Het is belangrijk om nu ook inwoners uit te nodigen om mee te praten over de uitvoering van de plannen uit de RES. Vanaf nu verschuift de focus van zoekgebieden steeds meer naar locaties en projecten.

Participatie
Alle processtappen in het traject RES 1.0 zijn afgestemd met de voorzitters van de griffierskringen Noord en Zuid. Verder zijn alle spelers uit de regio uitgebreid betrokken en alle informatie is zo transparant mogelijk gedeeld. In het proces deden meer dan 450 personen mee, veelal vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Voor raadsleden zijn afgelopen periode webinars georganiseerd, en zij zijn als toehoorder uitgenodigd voor deelname aan de Stakeholder Intermezzo's.

Inwoners
De zoekgebieden in de RES 1.0 komen allemaal voort uit een traject waar inwoners via lokale processen bij betrokken zijn geweest. In de meeste gemeenten zijn inwoners betrokken geweest bij de totstandkoming van het lokale beleid voor zon en wind. Zij hebben hiervoor in de afgelopen jaren bijeenkomsten, burgerpanels en andere manieren georganiseerd om de mening van de inwoners te horen. Vanaf nu verschuift de focus van de zoekgebieden naar de locaties en projecten. We worden steeds concreter. Bij zoekgebieden hadden we het nog over gebieden waar projecten **kunnen** komen, vanaf nu gaat het steeds vaker over specifieke locaties waar projecten ontwikkeld gaan worden. Daar worden inwoners natuurlijk opnieuw, en nog veel intensiever dan voorheen, bij betrokken. Insteek is dat gemeenten hun inwoners uitnodigen om mee te praten over de uitvoering van de plannen uit de RES. De gemeenten van Regio Arnhem Nijmegen hebben daarbij afgesproken te streven naar 50% lokaal eigendom.

Participatietafel
Het betrekken van inwoners en maatschappelijke organisaties is complex. Daarom is een 'participatietafel' opgezet. Deelnemers aan deze tafel zijn afkomstig van onder andere gemeenten,

energiecoöperaties, GNMF, ontwikkelaars, inwoner- en landbouworganisaties. Ook Jong RES Nederland neemt deel aan de participatietafel. Zij denken mee en adviseren over participatie in de brede zin van het woord en delen hun kennis en inzichten over de belangen en motieven. De participatietafel zal zich ontwikkelen en blijven adviseren zolang nodig.

d) Publicatie verplicht?
N.v.t.

Wat mag het kosten?
Het Rijk heeft aan alle regio's een decentralisatie-uitkering toegekend om te komen tot een RES 1.0 De gemeente Nijmegen heeft deze middelen ontvangen, aangezien zij opdrachtgever en kasbeheerder is voor het RES-proces. Uit deze middelen zijn de uren en middelen gedekt. Tot het moment van vaststelling RES 1.0 zijn er geen financiële gevolgen. Voor het traject naar RES 2.0 dienen opnieuw financiële afspraken te worden gemaakt. De verwachting is dat deze in de lijn liggen van de benodigde middelen voor de RES 1.0. Echter, het Rijk heeft op dit moment nog geen toezeggingen gedaan ten aanzien van financiering. De financieringsafspraken voor RES 2.0 zullen verlopen middels de budgetbesprekingen voor de GR Groene Metropoolregio onder de opgave Circulaire regio.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)
1. Aanbiedingsbrief RES 1.0
2. Bestuurlijke samenvatting RES 1.0
3. Online omgeving RES 1.0
4. Reactienota wensen & bedenkingen